

ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

The Efficiency Of Internal Supervision In Schools As Teacher's Opinions
Under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1

ศุมนันต์ จันทร์มาก*, ดร.ปรเมศร์ กลิ่นหอม**

Sumonsun Chanmaek*, Poramet Klinhom**

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และพื้นที่จัดการศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 301 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษาในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการนิเทศภายใน, การนิเทศภายในสถานศึกษา

Abstract

This research aims to study and compare the efficiency of internal supervision in schools as teacher's opinions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1 classified by work experience and study areas. The samples consisted of 301 teachers in the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1 by using a stratified random sampling size of educational institution. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire with content validity between 0.67-1.00 and a reliability of 0.96. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, and standard deviation. One-

way analysis of variance and test the pairwise mean difference by Scheffe's method with a statistical significance level at 0.05.

The findings were as follows: The overall of the efficiency of internal supervision in schools as teacher's opinions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1, was at a high level, and each individual aspect was at both the high level. At the high level, the supervision was ranked at the high, followed by monitoring reports, the supervision planning, set the choice and the current education problems and needs evaluation and the creation of media and supervision tools respectively. There was no significant difference in the overall and in each aspect of the comparison of the efficiency of internal supervision in schools as teacher's opinions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1, classified by work experience. The Comparison of the efficiency of internal supervision in schools as teacher's opinions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1, classified by study areas, overall and each aspect had different with a statistical significance level at 0.01.

Keywords: Efficiency of internal supervision, Internal supervision

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ในมาตรา 6 ไว้ว่า การจัดการศึกษานั้นต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมาตรา 8 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 3 ประการ คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา 2562 : 3)

แผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ไว้ว่า ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบโดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ 2561 : 4-5)

การบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนยุทธศาสตร์ชาตินั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการนิเทศการศึกษา เนื่องจากการนิเทศเป็นการให้บริการทางวิชาการแก่ครูผู้สอน เพราะกระบวนการเรียนการสอนมีกิจกรรมที่ซับซ้อนและหลากหลาย เมื่อได้รับการนิเทศแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกระตือรือร้น ปรับปรุง คุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยยึดเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนต้องเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของตนเองซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพโดยรวมของการศึกษานั้นเอง (สธพร สมอุทัย 2565 : 279-280) ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนให้มี

ประสิทธิภาพทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562 : 1-2)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ในภาพรวมทั้งประเทศมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ 2566 : 43) และจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2564 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 2566 : 24-28) จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ทำให้ทราบว่า การพัฒนาการสอนของครูนั้นไม่ใช่เพียงแค่ครูเท่านั้นที่จะทำให้เกิดได้แต่จำเป็นต้องมีผู้บริหารสถานและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาและทำให้เกิดประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ (กิตติชัย แสงสว่าง 2565 : 200) ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกและเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาของชาติที่สูงขึ้น (สุนารี ตรีวิเชียร และนันทิยา น้อยจันทร์ 2566, เมษายน) และหากผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่ดำเนินการนิเทศการศึกษาจะส่งต่อกระบวนการเรียนการสอนของครู เพราะหากครูไม่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้น ย่อมส่งผลถึงตัวผู้เรียนและส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพทางการศึกษาของไทย (อิสรา พิมศิริ และบุญช่วย ศิริเกษ 2563 : 149)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารใช้เพื่อแนวทางในการปรับปรุง พัฒนากระบวนการและวิธีการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงบทบาทของตนเองในการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และพื้นที่จัดการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 1,366 คน จำนวน 135 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 301 คน ซึ่งกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970 : 608) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับ สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานและพื้นที่จัดการศึกษา จำนวน 4 ข้อและแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งมี 5 ด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดย 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) วิเคราะห์ ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา มี 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสภาพ ปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ด้านการ ปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลและรายงานผล 3) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้าง เครื่องมือ ตามคำนิยามของประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาและวัตถุประสงค์เป็นหลัก จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ตอน 4) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบ ความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง 5) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านความ เที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่า ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of item objectives congruence: IOC) โดยพิจารณาความ เที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 27 ข้อ เท่ากับ 0.67 จำนวน 3 ข้อ 6) นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ แล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม (reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบัก (Cronbach 1951 : 297-334) การพิจารณาความเชื่อมั่นดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ต้องมีค่า เท่ากับหรือมากกว่า 0.75 ขึ้นไป พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 7) นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง ข้อคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปรความหมายของเบสต์ (Best 1981 : 195)

3. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและพื้นที่จัดการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.43 เป็นเพศชาย 27.57 มีอายุ 36 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.86 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.89 และอายุไม่เกิน 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.25 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็น 42.19 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.90 และน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.91 พื้นที่จัดการศึกษาอำเภอเมืองกาญจนบุรี คิดเป็นร้อยละ 40.20 รองลงมาคืออำเภอดำรงวิทยะวิสัย คิดเป็นร้อยละ 30.56 อำเภอด่านมะขามเตี้ย คิดเป็นร้อยละ 15.28 และอำเภอศรีสวัสดิ์ คิดเป็นร้อยละ 13.96

2. ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{x} = 4.38$) รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลและรายงานผล ($\bar{x} = 4.37$) ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{x} = 4.36$) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ($\bar{x} = 4.35$) และ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ($\bar{x} = 4.33$) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในภาพรวมระหว่างครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรี กับอำเภอเมืองด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรีมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอเมืองด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ และระหว่างครูในอำเภอดำรงวิทยะวิสัยกับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอดำรงวิทยะวิสัยมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอศรีสวัสดิ์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติ 3 อันดับแรกคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลและรายงานผล และด้านการวางแผนการนิเทศ สำหรับการปฏิบัติระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการให้บริการทางวิชาการแก่ครูผู้สอน เพราะกระบวนการเรียนการสอนมีกิจกรรม ที่ซับซ้อนและหลากหลาย การนิเทศการสอนจะช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองโดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อครูได้รับการนิเทศหรือการสะท้อนกลับจากผู้มีประสบการณ์ ผู้เชี่ยวชาญและบังคับบัญชาแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกกระตือรือร้น ปรับปรุง คุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยยึดเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรพรรณ ไกลคำ นิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ วริศนันท์ เดชปานประสงค์ และฤทัยกานต์ อ่อนลออ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ จริญญา ศรีชนะ (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับรจนาภา วงศ์กาฬสินธุ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษาดำเนินการให้ครูผู้สอนจัดทำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และแก้ไขจุดบกพร่องเป็นรายบุคคลด้วยความถูกต้อง รวดเร็วและแม่นยำ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาร่วมมือกับครูโดยจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในศึกษา กำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาการนิเทศโดยเน้นให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศ ในการดำเนินงานการนิเทศภายในโดยใช้งบประมาณอย่างประหยัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนภา วัฒน้อย และทัศนะ ศรีปัตตา (2565) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ ลำเภา มิภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก

ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ โดยใช้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และได้ดำเนินการจัดการประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศ เพื่อรับผิดชอบในการปฏิบัติการนิเทศ เพื่อผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอริยะ เอมสมบุญ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจริยาภรณ์ เรืองเสน (2561) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก

ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพิจารณาข้อมูลการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการ โดยการเลือกสื่อและเครื่องมือ เพื่อตรวจคุณภาพโดยครูผู้สอน จัดเตรียมสื่ออย่างหลากหลาย ทันสมัย มีความเหมาะสมคุ้มค่า พร้อมทั้งปรับปรุงสื่อและเครื่องมือ การนิเทศให้มีความบกพร่องน้อยที่สุดก่อนการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภิชาวิชัย ยางงาม (2564) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของธารทิพย์ ด้ายศ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาประชุมชี้แจงโดยให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่คณะครูให้เข้าใจบทบาทของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ผ่านกระบวนการที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และคอยกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงาน พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งสร้างขวัญ และกำลังใจให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนภา วัฒนน้อย และทัศนะ ศรีปิตตา (2565) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา พลช่วย และสำเร็จ ยุธชัย (2564) ได้ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมาก

ด้านการประเมินผลและรายงานผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุม แม่นยำ และถูกต้อง ตามแผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งเผยแพร่การนิเทศภายในเป็นประจำทุกและนำข้อมูลในการปรับปรุงกิจกรรมการนิเทศครั้งต่อไปเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภิชาวิชัย ยางงาม (2564) ได้

ศึกษาเรื่องกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินผล และรายงานผลอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ ลำเนา มิภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการประเมินผลและการรายงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมีการตรวจสอบสภาพปัญหา วางแผนการนิเทศก่อนการปฏิบัติการนิเทศ อีกทั้งยังดำเนินการสร้างเครื่องมือในการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรายงานผลให้ครูรับทราบและสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันจึงส่งผลให้การนิเทศภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัดยังมีการจัดอบรม สัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างครบถ้วนและถูกต้องตามขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงส่งผลให้ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปีและมากกว่า 10 ปี จึงมีประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนภา วัฒนน้อย และทัศนาศรีปิตตา (2565) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้าน ประสบการณ์ในการทำงานที่มีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของอรรพรรณ โล่คำ นิพัฐพนธ์ สนิทเหลือ วริศนันท์ เดชปานประสงค์ และฤทัยกานต์ อ่อนลออ(2565) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน พื้นที่และขนาดของสถานศึกษาของครูที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการนิเทศภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสอดคล้องกับรุ่งศิริ นุ่มศิริ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตส่งเสริมสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ส่วนครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริบทโรงเรียนของแต่ละพื้นที่จัดการศึกษามีความแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่แตกต่างกันตามบริบทของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ เนื่องจากในบางบริบทอยู่ในพื้นที่ห่างไกลทำให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารอาจใช้รูปแบบการนิเทศแบบดั้งเดิม ยังขาดความรู้ ความเข้าใจหลักการในการนิเทศภายในสถานศึกษา ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่

สามารถนำมาใช้ในการนิเทศภายในแตกต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ในบางสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ครูไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ขาดการติดต่อประสานงานระหว่างศึกษานิเทศก์ ทำให้ปัจจัยด้านความพร้อมด้านบุคลากรส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร อิมชื่น (2566) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสพการณ์การทำงานแตกต่างกันและพื้นที่ของสถานศึกษาแตกต่างกันความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของดารารัตน์ ไชยสาร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และสอดคล้องกับอรุณี พิชิต (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่ทำงาน และประสพการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางเขนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการระหว่างครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรี กับอำเภอเมืองด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรีมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ และครูในอำเภอดำรงกับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอดำรงมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอศรีสวัสดิ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บริบทของแต่ละโรงเรียนในการนิเทศภายในสถานศึกษามีความแตกต่างกัน โรงเรียนในอำเภอศรีสวัสดิ์และด่านมะขามเตี้ย ที่มีบางพื้นที่อยู่ในบริเวณที่ห่างไกล และเป็นโรงเรียนขนาดเล็กควบชั้นเรียน ทำให้การคมนาคมไม่สะดวก ระบบอินเทอร์เน็ตมีปัญหา การเดินทางสำรวจสภาพแวดล้อมหรือวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนทำได้ยาก เนื่องจากขาดการศึกษาว่า โรงเรียนมีปัญหา ข้อจำกัด หรือ มีความต้องการอย่างไร ครูมีความต้องการทางด้านใดเพื่อกำหนดแนวทางตัดสินใจในการแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการวางแผนแก้ไขไม่ตรงจุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งศิริ นุ่มศิริ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตส่งเสริมสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกันความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตส่งเสริมสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการศึกษาสภาพและความต้องการในการนิเทศภายใน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ด้านการวางแผนการนิเทศ ระหว่างครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรี กับอำเภอด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรี มีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ สำหรับครูในอำเภอดำรง กับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอดำรง มีการ

ปฏิบัติมากกว่าอำเภอศรีสวัสดิ์ ส่วนครูในอำเภอด่านมะขามเตี้ยกับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือครูในอำเภอด่านมะขามเตี้ยมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอศรีสวัสดิ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและสถานศึกษาในอำเภอเมือง อำเภอท่าม่วงและอำเภอด่านมะขามเตี้ยเล็งเห็นความสำคัญของการวางแผนการดำเนินงานนิเทศภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนประชุมร่วมกัน ศึกษานโยบายเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ดำเนินการประสานงานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน จัดลำดับ ความสำคัญของปัญหา และความต้องการของครู เพื่อนำมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และมีการจัดทำแผนให้สอดคล้องกัน และมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศ ภายใน มีการระบุวันเวลา สถานที่ผู้นิเทศและผู้รับ การนิเทศไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนภา วัฒนน้อย และทัศนะ ศรีปัทมา (2565) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูจำแนกตามตำแหน่งในภาพรวมและรายด้านผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกันมีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูด้านการวางแผนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ระหว่างครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรี กับอำเภอด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรีมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ และสำหรับครูในอำเภอท่าม่วงกับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอท่าม่วงมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอศรีสวัสดิ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองกาญจนบุรีและท่าม่วง มีการจัดสรรงบประมาณ และส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่ออย่างเหมาะสมคุ้มค่า ส่งเสริมให้ครูดำเนินการสร้างเครื่องมือการนิเทศ โดยให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ มีความหลากหลาย ทันสมัย คุ้มค่าและความถูกต้องและดำเนินการประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือเพื่อหาทางปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และการทำงานของผู้รับการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารทิพย์ ดำยศ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ด้านการปฏิบัติภายใน และด้านการประเมินผลการนิเทศ และรายงานผลมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ระหว่างครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรี กับอำเภอด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรี มีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ และครูในอำเภอท่าม่วงกับอำเภอด่านมะขามเตี้ย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือครูในอำเภอท่าม่วงมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอด่านมะขามเตี้ย สำหรับครูในอำเภอท่าม่วงกับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอท่าม่วงมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอศรีสวัสดิ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองและท่าม่วง มีการดำเนินการประชุมชี้แจงในการหาเทคนิคและวิธีการนิเทศที่มีความหลากหลาย และสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ตลอดจน มีการดำเนินกิจกรรมการนิเทศ โดยตรงผ่านกระบวนการ ที่ถูกต้องอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีการให้คำแนะนำ เพื่อการพัฒนาครูให้มีความทำงานที่มีประสิทธิภาพ และคอยกำกับติดตาม การปฏิบัติงาน พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างขวัญ และ

กำลังใจให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธารทิพย์ ด้ายศ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ด้านการปฏิบัติภายใน และด้านการประเมินผลการนิเทศ และรายงานผลมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05

ด้านการประเมินผลและรายงานผล ระหว่างครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรี กับอำเภอเมืองด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอเมืองกาญจนบุรีมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอเมืองด่านมะขามเตี้ยและอำเภอศรีสวัสดิ์ สำหรับครูในอำเภอท่าม่วงกับอำเภอศรีสวัสดิ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือครูในอำเภอท่าม่วงมีการปฏิบัติมากกว่าอำเภอศรีสวัสดิ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในอำเภอเมืองและท่าม่วง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ให้มีความสำคัญกับการประเมินผลการนิเทศอย่างโปร่งใสและยุติธรรม เนื่องจากผู้บริหารวางแผนการประเมินผลที่เป็นระบบและถูกต้องตามเกณฑ์การประเมิน มีการนำข้อมูลไปปรับปรุงกิจกรรมการนิเทศครั้งต่อไปเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อผู้เรียนส่งผลให้การประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และเผยแพร่การนิเทศภายในเป็นประจำทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนภา วัฒนอย และทัศนะ ศรีปิตตา (2565) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูจำแนกตามตำแหน่งในภาพรวมและรายด้านพบว่าตำแหน่งที่แตกต่างกันมีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านการประเมินผลและแก้ไขปรับปรุงการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้การนิเทศภายในด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ เพื่อให้การนิเทศภายในเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาระหว่างครูกับครู เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ร่วมกัน ตลอดจนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูภายในสถานศึกษา
- 1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อลดภาระงานและอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนเพื่อให้เกิดกระบวนการจัดเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1
- 2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1

เอกสารอ้างอิง

กรทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ธารอักษรการพิมพ์ 2.

- กุสุมา พลช่วย, และสำเร็จ ยุธชัย. (2564). แนวทางการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. *Journal of Modern Learning Development*. 7(10): 10-17.
- กิตติชัย แสงสว่าง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. *วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ*. 9(1): 197-212.
- จริยา ศรีชนะ. (2563). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- จริยาภรณ์ เรืองเสน. (2561). แนวทางพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*. 3(6): 1-13.
- ดารารัตน์ ไชยสาร. (2564). การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรี. *การค้นคว้าอิสระครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*.
- ธารทิพย์ ด้ายศ. (2561). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *การค้นคว้าอิสระครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*.
- พรนภา วัฒน้อย, และทัศนะ ศรีปัตตา. (2565). กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(4): 45-59.
- ภิชาวิชญ์ ยางงาม. (2564). กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3. *การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- รุจภา วงศกาฬสินธุ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- รุ่งศิริ นุ่มศิริ, และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตส่งเสริมสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(2): 194-208.
- ศิริพร อิ่มชื่น. (2566). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *Journal of Educational Innovation and Research*. 7(1): 310-322.
- สงัด อุทรานนท์. (2550). *การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (2566). *สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2565*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- สภาพร สมอุทัย. (2565). “การนิเทศการศึกษา” หนึ่งตัวช่วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ใน ศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยวิชาการ*. 5(3): 279-287.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการพุทธศาสนาชาติ. (2561). *พุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *การนิเทศภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.
- สุนารี ตรีวิเชียร, และนันทิยา น้อยจันทร์. (2566, เมษายน). ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 กับ การนิเทศภายในสถานศึกษา. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 5*, กรุงเทพมหานคร.
- โสภณ ลำเภา, มิภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2565). แนวทางการนิเทศภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 10(40): 225-234.
- อรรพรรณ โล่คำ นิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ วริศนันท์ เดชปานประสงค์ และฤทัยกานต์ อ่อนลออ. (2565). การ นิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*. 8(1): 186-202.
- อริยะ เอสมบุญ. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา กับการนิเทศภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย นเรศวร.
- อิสรา พิมพ์ศิริ, และบุญช่วย ศิริเกษ. (2563). บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็น ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*. 8(1) : 137-152.
- อรุณี พิขิต. (2561). *ความคิดเห็นของครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed.). Englewood cliff: Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1971). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper & Row.
- Glickman, C. D., Gordon S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2007). *Supervision and instructional leadership* (7th ed.). Boston: Allyn& Bacon.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(1): 607-610.

- Harris, B. M. (1985). **Supervisory behavior in education** (5th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Hoy, W. K., & Forsyth, P. B. (1986). **Effective supervision theory into practice**. New York: Random House.